

BİR HADİS

"ALLAH'IM. SEN ÇAĞIRDIN BEN GELDİM; EMRET, HER EMRİN BAŞIM ÜSTÜNE. RABBİM, SENİN HER DAVETİNE BEN KOŞARAK GELİRİM... SEN YÜCE SALTANATINDA EŞİN VE ORTAĞIN YOKTUR. ALLAHIM. BÜTÜN VARLIĞIMLA SANA YÖNELDİM. HAMD SENİNDİR, NİMET SENİNDİR, MÜLK SENİNDİR, BÜTÜN BUNLARDA EŞİN VE ORTAĞIN YOKTUR ALLAHIM."

HAC VE ÇEŞTLERİ

Hac, İslamın beş temel şartından biri-dir. Hac, Mekke-i Mükerrreme'de bulunan Kâ-beyi ve onun etrafındaki mübarek yerleri, belirlenen zaman içinde ve tayin edilen şe-kilde ziyaret etmektir.

Haccin farz olması için; Müslüman, akıllı ve erginlik çağına girmiş olmak, Hac mevsimine erişmek, mali bakımdan gidip gelmeye gücü yetmek ve bu müddet içinde ailesinin geçimine yetecek kadar servet sa-hibi bulunmak şarttır. Bunlardan başka hacı namzedinin sıhhatli olması, gidilecek yerlerde bulaşıcı hastalık ve yolun her türlü tehlikeden emin olması gibi şartların bulunması lâzım-dır. Kadının ise, yanında mahreminin bu-lunması gerekir. Bu saydığımız şartlar ger-çekleştiği zaman insanın ömründe bir defa haccetmesi farzdır.

HACCIN NEVİLERİ:

- 1 — Hacc-ı ifrad
- 2 — Hacc-ı Temettü
- 3 — Hacc-ı Kıran

HACC-I İFRAD:

Haccı İfrad yalnız Hac farızasına niyyet etmek demektir ki. bu şekilde niyyet eden hacı namzedi, mikatta (Mekke-i Mükerrreme'-ye gidenlerin ihramsız olarak geçmeleri ya-sak olan mevki) ihrama girince iki rekat na- file namaz kılar ve namazdan sonra şöyle ni-yet eder:

"Ya Rabbi ben haccetmek istiyorum. Onu bana kolaylaştır, haccımı kabul buyur." son-ra telbiye getirmeye (lebbeyk) e başlar. Bu şekilde hac ibadetine başlamış olan kimse hac ibadeti bitene kadar ihramdan çıkmaz ve bu şekilde hac ifa eden kimseye aşağıda zikredilecek olan diğer iki hac mevsiminde kesilmesi vacip olan şükür kurbanı kesmek vacip değildir. Dileyen nafile olarak kesebi-lir.

Haccı ifrada niyyet edip ihrama giren kimse Mekke-i Mükerrreme'ye geldiğinde (Lebbeyk) demeyi keser. Mümkünse gusl ede-rek, değilse abdest alarak Mescid-i Harama selâm kapısından girerek imkân varsa Ha-cer-i Esved-i öperek, yoksa el işaretleriyle Ha-cer-i Esved-i uzaktan selâmlayarak ve Ha-cer-i Esved-i soluna alarak tavafa başlar. Ta-vaf yedi şavttan ibarettir. Kabe'nin etrafını bir defa dönmeye şavt denir. İlk üç şavtta kollar hafifçe yana doğru kaldırılarak ve omuzlar silkinerek biraz süratli yürünmesi ve omuzunda bulunan ihramın iki ucunu sağ koltuğu altına alarak sağ omuzunu açıkta bı-rakması sünnettir.

Bundan sonraki dört şavt normal yürü-yüşle yapılır. Tavaf bittikten sonra mümkün-se Makam-ı İbrahim'de, değilse Haremin her-hangi bir yerinde iki rekat namaz kılip, dua eder. Sonra imkân bulursa Zemzem Kuyusu-nun bulunduğu yere gelerek zemzem suyu içer ve dua eder. Daha sonra dilerse haccin sa'yini yapar. O zaman farz tavaftan sonra sa'y yapmak gerekmez. Sa'y yapmak isteyen adam, Safa ve Merve arasında 7 defa sa'y eder. Her iki yeşil direk arasında biraz sü-ratli yürümesi sünnettir.

Bundan sonra hacı adayı Mekke-i Mükerreremede ihramlı olarak ikâmet eder, tavaf ve ibadetlerle Arafat'a çıkış gününü bekler. Bu arada tavaf, nafile namaz ibadetlerinden daha faziletli olduğu için ibadetlerden daha çok tavafa yer verilmelidir.

Zilhicce'nin 8. günü Mina'ya çıkış günüdür. Ancak izdihamdan dolayı o gün Ara-fat'a çıkılabilir. Arefe günü Arafat'a gidilir. Güneş batana kadar Arafat'ta kalınır. Orada, öğle namazını Mescid-i Nemir'de İmam ile kılanlar öğle ve ikinci namazlarını birleştirecek kılarlar. Camiye gidemeyenler ise gerek münferiden gerekse kendi aralarında ce-maat olarak namaz kıldıklarında dilerlerse her namazı vaktinde, dilerlerse cem-i tak-dimle kılabilirler. Arefe günü vakfe'den sonra güneş batınca Müzdelife'ye hareket edilir. Müzdelife'ye gelince ister cemaat olsun isterse münferid olsun akşam ve yatsı namazları yatsı vaktinde bir arada cem edilecek kılınır. O gece Müzdelife'de geçirilir. Bu arada 70 tane takriben nohuttan az büyük, temiz taş toplanır. Şafak sökünce sabah namazı Müzdelife'de kılınıp, Mina'ya hareket edilir.

Mina'ya gelip çadırlara yerleştikten sonra istirahat etmek isteyen biraz dinlenir, Öğleden evvel yanındaki taşlardan 7 tane alarak Akabe Cemresine (Büyük Şeytan) taşlamaya gider. Orada sağ elinin baş ve şahadet parmağı ile taş tutarak ve tekbir getirerek belirli vere atar.

Taş atışı bitince Hacc-ı ifrad yapan kimse için kurban kesmek vacip olmadığından taş olup ihramdan çıkar. Bayram'ın birinci, ikinci yahut en geç üçüncü günü olmak üzere Mekke-i Mükerrreme'ye gelir, farz olan tavafı yapar, daha evvel sa'y etmeye lüzum yoktur.

Tavaf-ı ziyaret Bayramın birinci ve ikinci günü yapılırsa tekrar Mina'ya dönülür. Bayramın ikinci ve üçüncü günlerinde her üç cemreye (Üç Şeytana) yedi taş atmak lâzımdır ki. her gün yirmibir taş olmak üzere 2 günde 42 taş atılır. Bayramın iki gecesini Mina'da geçirdikten sonra 3'ncü gün ayrılmak isteyenler o gün güneş batmadan Mina'dan ayrılabilirler. Bayramın 3'ncü günü de orada kalmak isteyenler Bayramın 4'ncü günü zevalden sonra 21 taş atarak oradan ayrılırlar.

Hasta, düşkün ve mazeretli olanlar şeytan taşlamada başkasını vekil gönderebilirler. Başkasının taşını atmayı üzerine alan hacı. önce kendi taşlarını, daha sonra da vekil olduğu hacının taşlarını atar.

Hacının Mekke den ayrılacağı zaman son işi Kâbeyi tavaf etmek olmalıdır. Bu tavaf (Veda tavafı) afakiler hakkında, Mekke'nin yerlisi olmayanlara vaciptir.

HACC-I TEMETTÜ :

Hac Farzasını mutemetti olarak yapmak isteyen bir hacı namzedi, Umre ile hac arasını ayırıp, aradaki süreyi ihramsız olarak geçirmek istemektedir. Bunun için mikatta ihrama girip sünnet olan iki rekat namazı kıldıktan sonra hacı namzedi şöyle niyet eder : "Ya Rabbi ben umre yapmak istiyorum. Onu bana kolaylaştır, onu benden kabul buyur." Bu niyetten sonra telbiyeye başlar ve ihramın yasaklarına uyar. Mekke-i Mükerrreme'ye girince yukarıda anlatılan şekilde tavaf eder ve sünneti sa'yını yapar. Saçının dörtte birini kısaltmak üzere taş olur ve ihramdan çıkar. Tabii kendisi için artık ihramın yasakları da bitmiş olur. Bu arada yine lüzumsuz işlerle uğraşmayıp tavaf ve ibadetle iştigal etmek lâzımdır. Çünkü bu Mukaddes belde-de mümkün olduğu kadar ibadet ve zikre devam etmek faziletli bir harekettir.

Bu şekilde temettu'a niyetli namzet,. Zil-hicce'nin 8. yani (terviye) günü Mekke hal-ki gibi tekrar hacca niyetle ihrama girer ve tabii ihramın yasakları da yeniden başlamış olur. Evvelce bildirildiği gibi Arafat'a gidip Müzdelife'ye ve oradan Mina'ya döner. Bildirilmiş olan şekilde yine vecibeleri yerine getirir. Hacı temettu'a niyet edene kurban kesmek vacip olduğundan Bayramın birinci günü Mina'ya gelip büyük şeytana taşları atınca döner, önce kurban keser, sonra icap eden şekilde saçını kestirip ihramdan çıkar, Mekke-i Mükerrreme'ye gelir.

Farz olan ziyaret tavafını da eda ederek sa'y yapar ve yeniden Mina'ya dönüp Bayramın üçüncü gününe kadar Mina'da kalır. Üçüncü gün öğleden sonra Mekke-i Mükerrreme'ye döner, veda tavafını yaparak hacını tamamlamış olur.

HACC-I KIRAN

Hac farizasını kârin olarak edâ etmek isteyen kimse, yukarıda anlatılan hususlara uyararak ihrama girer. Bu kimse umre ile hac-cı bir ihramda birleştirmekte olduğundan, mikattan itibaren Bayramın birinci günü Kur-ban kesinceye kadar ihramdan çıkamaz ve bu müddet içinde ihrama girip iki rekat namaz kılan bu kimse söyle niyet eder : "Ya Rabbi ben hac ve umre yapmak istiyorum. Hac ve Umremi kolaylaştır ve onları benden kabul buyur." Diğer vazifeleri yukarıda anlatmış olduğumuz şekilde yerine getirir. Ancak umre tavafından sonra bir de kudüm tavafı yapar ve sa'y eder. Haccı Kıran'ın Haccı temettü'- dan farkı Umre ve Haccı fasılasız olarak ihramda cem etmektir. Sadece ihramın devam etmesidir. Bu şekilde hacceden kimseye de eyyam-ı nahırda (Kurban günlerinde) şükür kurbanı kesmek vaciptir. Kadın hacı namzetlerinin ihramı elleri ve yüzleri açık kalmak suretiyle günlük elbiseleri, yani normal giyimleridir .İhram sonunda kadınlar saçlarının uçlarından biraz kesmekle vacip olan traşı yerine getirmiş olurlar.

DİYANET